

1. Het ontwerp van De Zwarte Hond toont de drie 'huizen' die in het Noorderhuis verenigd zijn: v.l.n.r. de basisschool met kinderopvang, het gemeenschapshuis en de sportaccommodatie. In het midden de glazen hoofdentree. 2. De gevels zijn bekleed met WaxedWood van Foreco, een water- en vuilafstotende, voorbehandelde Siberische lariks. Voor een rustig gevelbeeld zijn de latten in drie horizontale banden aangebracht. 3. Dakkapellen en inventief geplaatste vensters zorgen voor een vloed van natuurlijk licht uitzicht op de landerijen en het dorp. 4. Een houten tribune dient als leeszaal voor de bibliotheek op de verdieping. Bij voorstellingen gaan aan de voet van de trap grote deuren open naar de multifunctionele ruimte • Foto's John Lewis Marshall.

MFA Noorderhuis

Op luttele kilometers afstand razen dagelijks tienduizenden auto's voorbij en varen er honderden binnenvaartschepen. Maar wie kijkt er om naar Noordeloos, dorp tussen de A27 en de Waal? Zelfs de eigen gemeente trok er zijn handen vanaf. Dus namen de bewoners het heft in eigen handen. Ze schakelden architectenbureau De Zwarte Hond in, met het Noorderhuis als wonderschoon resultaat.

Toen er van gemeentewege geen geld meer was voor onderhoud, beheer en bezetting van het buurthuis, een schoolgebouw en een oude gymzaal, besloten de bewoners van het dorp Noordeloos zélf het heft ter hand te nemen. De gemeente gaf een fors bedrag voor nieuwbouw van een multifunctionele accommodatie, op voorwaarde dat de dorpsbewoners het daarna zélf uit zouden zoeken. En nu staat het daar, aan de rand van het dorp, open naar de gemeenschap en veilig uitkijkend over de velden: het Noorderhuis. Architect André van der Slik, werkzaam bij het architectenbureau De Zwarte Hond, is verantwoordelijk voor het ontwerp. 'We zochten naar een vorm die aansluit bij de agrarische, stoere omgeving,' vertelt hij. 'Tegelijk hadden we te maken met een lastig, min of meer trapeziumachtig bouwplot. Vooral het volume van de sporthal was een grote uitdaging. Die moet hoog en ruim zijn voor alle sporten die er plaats gaan vinden. Maar voor je het weet heb je dan zo'n rechthoekig groot volume dat uit de toon valt bij de rest van het gebouw.'

Energieneutraal

Dat het Noorderhuis zoveel mogelijk in hout moest worden uitgevoerd stond voor Van der Slik meteen vast. 'Het past bij deze omgeving, dat is één. Een groot volume als dit in baksteen of beton zou misstaan. Maar bovendien zijn zowel de opdrachtgevers als wij van De Zwarte Hond sterk voor een zo hoog mogelijke duurzaamheid en zo min mogelijke milieubelasting.' Het Noorderhuis is dan ook energieneutraal. Een warmtepomp zorgt voor de verwarming en koeling van het gebouw. 540 vierkante meter aan zonnepanelen moeten voor de benodigde elektrische energie zorgen en een EPC-waarde van 0. Van der Slik: 'Vooral

met het oog op de basisschool hebben we ook sterk gelet op de luchtverversing met de wtw-installatie. Die is zo uitgevoerd dat hij meer dan voldoende frisse lucht in het gebouw brengt. De school valt nu in frisse scholen klasse B.'

Drie huizen in één

Drie 'huizen' zijn in het gebouw verenigd: een sportaccommodatie, een gemeenschapshuis met bibliotheek, oefenruimten en opvoeringsruimten en de basisschool met kinderopvang. 'We hebben ze dat kenmerk van een huis, compleet met puntdak, gegeven, en die drie huizen als het ware in elkaar geschoven.' Door met twee lagen te werken valt het volume van de sporthal helemaal niet op, kleedkamers en douches zijn op de verdieping naast de sportzaal. Dakkapellen en inventief geplaatste vensters zorgen voor een vloed van daglicht en uitzicht. Van der Slik: 'Bouwkundig de lastigste opgave was om de leidingen allemaal goed weg te werken onder het dak, vooral op de plek waar de daken op de laagste plaatsen met elkaar een knik vormen. Daar kwam veel engineering aan te pas.'

Siberisch lariks gevelbekleding

De gevels zijn opgebouwd uit HSB-wanden en bekleed met WaxedWood van Foreco, een water- en vuilafstotende, voorbehandelde Siberische lariks. Hans van den Heuvel is lid van het bestuur van het Noorderhuis en toevallig ook werkzaam bij Foreco Houtconstructies, dat in Noordeloos gevestigd is. 'Nee, met de keuze voor de leverancier heb ik me niet bemoeid' glimlacht hij. 'Op het vuren houten regelwerk schieten we de latten met een tussenruimte van 7 mm verticaal vast met speciale nagels. De latten zijn op maat gezaagd en aangebracht

met stuiknaden in wildverband. Aan de kopse kanten zijn de latten behandeld. Door de beluchting rondom zal houtrot niet voorkomen.' De gevelbekleding werd, op verzoek van De Zwarte hond, in drie horizontale rijen boven elkaar aangebracht in drie breedtes: 68 mm, 95 mm en 145 mm. Van der Slik: 'Omdat we hier voor behandeld Siberisch lariks gekozen hebben, dat er eerst groenig uitziet en daarna al snel in verschillende stappen gaat vergrijzen, kozen we voor een rustig gevelbeeld, dat in toom gehouden wordt door die horizontale lijnen.'

Open en ruimtelijk

De openheid en ruimtelijkheid van het gebouw zijn opvallend. Er is een ruime ontvangsthal, voorbij de balie opent zich een met houten wanden omklede, ruime en toch intieme houten tribune, die meerdere functies heeft. De tribune dient als leeszaal voor de bibliotheek op de verdieping. Bij voorstellingen gaan de grote deuren open en heeft het publiek op de tribune vrij zicht op een multifunctionele ruimte waar met gemak een symfonieorkest in zou passen. Architect Van der Slik is erg tevreden met de entree van het gebouw. Zijn keuze voor een compact bouwvolume heeft veel open ruimte opgeleverd voor een omheinde speelgelegenheid voor het kinderdagverblijf en de school. De entree met glazen deuren in een hoekconstructie, is overhuifd door de eerste verdieping. Van der Slik: 'We zijn er in geslaagd om het zó te construeren dat er geen kolom of andere draagconstructie nodig is. Zo is de entree maximaal open. Als bijvoorbeeld op Koningsdag het plein voor het Noorderhuis vol is met allerlei activiteiten, is er zo een maximale interactie tussen de binnen- en het buitenruimte van dit gemeenschapshuis.'